

Konstitutionsutskottets betänkande

1989/90:KU39

Uppskov till 1990/91 års riksmöte med
behandlingen av vissa ärenden

1989/90
KU39

Efter framställning av konstitutionsutskottet har talmanskonferensen förklarat sig inte ha något att erinra mot uppskov till 1990/91 års riksmöte med behandlingen av dels de nya ärenden som kan komma att hänvisas till utskottet under återstoden av detta riksmöte, dels den proposition och de motioner, fördelade på ämnesområden och betänkanden, som anges i det följande:

1. Vissa grundlagsfrågor

1989/90:K203 av Martin Olsson (c) om prövning av frågan om rege-
ringsbildare efter varje riksdagsval

1989/90:K204 av Allan Ekström (m) om lagprövning

1989/90:K206 yrk. 1–5, 13–14 av Carl Bildt m.fl. (m) om fördjupad
demokrati och ökad rättssäkerhet

1989/90:K210 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m.fl. (c) om grund-
lagsreglering av svenska medborgares rösträtt

1989/90:K215 yrk. 1–4, 6, 12 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om
folkstyret

1989/90:K216 av Bo Hammar och Rolf L Nilson (vpk) om reglerna för
åtal mot ledamot av högsta domstolen eller regeringsrätten

1989/90:K217 av Bo Hammar m.fl. (vpk) om behörighetskrav för
statsråd

1989/90:K219 yrk. 1–2 av Ragnhild Pohanka (mp) om mandatperio-
dernas längd

1989/90:K223 av Inger Schörling m.fl. (mp) om rösträtt för utländska
medborgare

1989/90:K226 av Hugo Hegeland (m) om handbok i etik för politiker

1989/90:K230 yrk. 1 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m.fl. (c) om
utredning om grundlagsändringar

1989/90:K233 av Åsa Domeij m.fl. (mp) om sänkt rösträttsålder

1989/90:K240 av Erkki Tammenoksa m.fl. (s) om införande av republik

1989/90:KU39

1989/90:K242 av Elver Jonsson m.fl. (fp) om folkrörelserna och demokratin

1989/90:K245 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) om längre mandatperioder, m.m.

1989/90:K247 yrk. 1–2 av Hans Leghammar och Kent Lundgren (mp) om domarnas oberoende

1989/90:K248 yrk. 1–2 av Inger Schörling m.fl. (mp) om vallagens spärregler

1989/90:K251 av Bengt Harding Olson (fp) om en författningsdomstol

1989/90:K252 av Kjell Dahlström och Paul Cizuk (mp) om styrelseskicket, m.m.

1989/90:K254 av Gunnar Hökmark (m) om medborgarnas kontroll över den politiska makten

1989/90:K257 yrk. 1–2 av Karl Erik Olsson och Pär Granstedt (c) om etik och politik

1989/90:K258 av Inger Schörling m.fl. (mp) om grundlagsskydd för oreglerade älvar

1989/90:K304 av Bengt Silfverstrand och Birthe Sörestedt (s) om talmannens befogenheter

1989/90:K307 yrk. 1–2 av Inger Schörling m.fl. (mp) om mångsyssleriet inom politiken m.m.

1989/90:K323 av Paul Cizuk (mp) om en förändrad riksdag

1989/90:K804 av Helge Hagberg och Lars Svensson (s) om stöd till grupper med särskilda behov

1989/90:K807 av Ulla Tillander m.fl. (c) etiska värderingar i samhällslivet

1989/90:K813 yrk. 1–2 av Per Gahrton (mp) om kartläggning av demokratiers etiska regler

2. Statlig förvaltning

1989/90:K206 yrk. 18 av Carl Bildt m.fl. (m) om fördjupad demokrati och ökad rättssäkerhet

1989/90:K214 yrk. 2 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om lagrådet

1989/90:K215 yrk. 7 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om folkstyret

1989/90:K503 av Anders Nilsson m.fl. (s) om suppleanternas ställning i regionala statliga nämnder och styrelser

1989/90:K504 av Gunnar Björk m.fl. (c) om den offentliga sektorn

3. Kommunala frågor

Propositionen

1989/90:100, bilaga 2, yrk. 2, avsnitt 3.3 — Utveckling av offentlig sektor — kommunerna och landstingen i förändring

Motionerna

1989/90:K206 yrk. 17 av Carl Bildt m.fl. (m) om fördjupad demokrati och ökad rättssäkerhet

1989/90:K213 yrk. 2 av Carl Bildt m.fl. (m) om näringsfriheten

1989/90:K215 yrk. 9, 10 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om folkstyret

1989/90:K256 yrk. 2 av Sonja Rembo m.fl. (m) om negativ föreningsrätt, m.m.

1989/90:K330 av Sven-Gösta Signell m.fl. (s) om översyn av JO-ämbetet

1989/90:K602 av Hugo Andersson m.fl. (c) om avskaffande av den fackliga representationen i kommunala nämnder

1989/90:K607 av Birger Andersson (c) om suppleanters närvarorätt enligt kommunallagen

1989/90:K608 av Rosa Östh m.fl. (c) om kommunal vårdnadsersättning

1989/90:K609 av Bo Finnkvist och Kjell Nordström (s) om ersättningsbestämmelser i samband med politiska uppdrag

1989/90:K611 yrk. 1–7 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) om utvidgat kommunalt självstyre

1989/90:K612 av Olof Johansson m.fl. (c) om länsdemokrati

1989/90:K614 av Sten Andersson i Malmö (m) om tidpunkt för val av kommunstyrelse

1989/90:K615 av Birgitta Johansson och Anders Nilsson (s) om ersättningen till förtroendevalda vid kommunala uppdrag

1989/90:K616 av Bertil Persson och Inger Koch (m) om snabbare valgenomslag i kommunerna

1989/90:K617 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) om kommuners rätt att agera mot Sydafrika

1989/90:K622 av Lars-Erik Lövdén m.fl. (s) om snabbare valgenomslag i kommunala styrelser

1989/90:K624 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m.fl. (c) om kommunal demokrati

1989/90:K625 yrk. 1–10 av Birgit Friggebo m.fl. (fp) om ökad kommunal demokrati

1989/90:K627 av Ragnhild Pohanka och Gösta Lyngå (mp) om misstroendevotum i kommuner och landsting

1989/90:K629 av Lars Leijonborg (fp) om lagstiftning för offentlig verksamhet

1989/90:K630 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) om ekonomiskt stöd till kommuner för vänortssamarbete

1989/90:K632 av Roy Ottosson m.fl. (mp) om ökad beskattningsrätt för kommuner och landsting

1989/90:K633 av Göran Åstrand och Elisabeth Fleetwood (m) om benämningen stadsfullmäktige

1989/90:K634 yrk. 1–7 av Anders Björck m.fl. (m) om vissa kommunala frågor

1989/90:K636 yrk. 1–2 av Bertil Måbrink och Viola Claesson (vpk) om utvidgning av den kommunala kompetensen för solidaritetsaktioner m.m.

1989/90:K637 av Kent Carlsson m.fl. (s) om kommunernas rätt att bojkotta Sydafrika

1989/90:K639 av Lars Werner m.fl. (vpk) om kommuners möjlighet till Sydafrikabojkott

4. Vallagsfrågor

1989/90:K206 yrk. 6 av Carl Bildt m.fl. (m) om fördjupad demokrati och ökad rättssäkerhet

1989/90:K239 av Bruno Poromaa (s) om gemensam valdag

1989/90:K605 av Bengt Silfverstrand och Birthe Sörestedt (s) om ett enhetligt valsysteem vid kommun- och landstingsvalen

1989/90:K618 av Charlotte Branting och Barbro Sandberg (fp) om tidpunkten för val till kyrkofullmäktige, stiftsfullmäktige och kyrkomötet

1989/90:K619 av Charlotte Branting och Sigge Godin (fp) om direktval till kyrkomötet m.m.

1989/90:K628 av Owe Andréasson och Helge Hagberg (s) om kyrkofullmäktigeval

1989/90:K638 yrk. 3 av Göran Åstrand m.fl. (m) om svenska kyrkan

1989/90:K701 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m.fl. (c) om budröstning och begreppet vårdare enligt vallagen

1989/90:K702 av Bengt Silfverstrand och Gunnar Nilsson (s) om partibegreppet i vallagen

- 1989/90:K703 av Bertil Persson (m) om fyrstadskretsens avveckling
- 1989/90:K704 av Sten Andersson i Malmö (m) om val av kommunfullmäktige
- 1989/90:K705 yrk. 1–2 av Anders Björck m.fl. (m) om vissa valfrågor
- 1989/90:K706 av Rolf Kenneryd (c) om valhemligheten

5. Nationaldagen som helgdag m.m.

- 1989/90:K801 av Allan Ekström (m) om nationaldagen som helgdag
- 1989/90:K802 av Lennart Brunander och Karin Starrin (c) om nationaldagen som helgdag
- 1989/90:K803 av Ingrid Sundberg (m) om lagen om Sveriges flagga
- 1989/90:K806 av Gunhild Bolander (c) om nationaldagen som helgdag
- 1989/90:K808 av Lars Ahlström (m) om flagglagstiftningen
- 1989/90:K812 yrk. 1–2 av Anders Björck m.fl. (m) om nationaldagen

6. Kollektivanslutning m.m.

- 1989/90:K206 yrk. 10 av Carl Bildt m.fl. (m) om fördjupad demokrati och ökad rättssäkerhet
- 1989/90:K207 yrk. 1–2 av Gullan Lindblad och Per Stenmarck (m) om anslutningen till politiskt parti
- 1989/90:K212 av Martin Olsson m.fl. (c) om den enskilde och organisationerna
- 1989/90:K215 yrk. 5 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om folkstyret
- 1989/90:K221 av Per Stenmarck och Gullan Lindblad (m) om den negativa föreningsrätten
- 1989/90:K224 av Olof Johansson m.fl. (c,m,fp) om friheten att välja politiskt parti
- 1989/90:K241 av Ingvar Karlsson i Bengtsfors och Jan Hyttring (c) om organisationsanslutning till det socialdemokratiska partiet
- 1989/90:K253 av Hans Leghammar m.fl. (mp) om kollektivanslutningen till politiska partier
- 1989/90:K256 yrk. 1 av Sonja Rembo m.fl. (m) om negativ föreningsrätt, m.m.

7. Vissa fri- och rättigheter

- 1989/90:A14 yrk. 2 av Ylva Annerstedt (fp) med anledning av prop. 1989/90:95 om allmänt lönestopp
- 1989/90:K201 av Knut Wachtmeister (m) om retroaktiv skattelagstiftning, m.m.

1989/90:K205 yrk. 2 av Bo Lundgren m.fl. (m) om förbudet mot retroaktiv skattelagstiftning, m.m.

1989/90:KU39

1989/90:K206 yrk. 9, 11, 12 av Carl Bildt m.fl. (m) om fördjupad demokrati och ökad rättssäkerhet

1989/90:K208 av Bengt Kindbom m.fl. (c) om grundlagsskyddat ägande m.m.

1989/90:K209 av Charlotte Cederschiöld (m) om grundlagsfäst familjerätt

1989/90:K214 yrk. 3 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om lagrådet

1989/90:K218 av Bo Hammar och Rolf L Nilson (vpk) om förbudet mot retroaktiv strafflagstiftning

1989/90:K220 av Bo Lundgren och Anders Björck (m) om utredning om beskattningsmaktens gränser

1989/90:K222 av Kenth Skårvik m.fl. (fp,m,c) om grundlagsskyddad näringsfrihet

1989/90:K229 av Allan Ekström och Bengt Harding Olson (m,fp) om grundlagsfäst äganderätt

1989/90:K238 av Jan Fransson (s) om grundlagsskydd för allemansrätten

1989/90:K243 av Charlotte Cederschiöld m.fl. (m) om grundlagsskydd för näringsfriheten

1989/90:K255 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om grundlagsskyddad näringsfrihet

1989/90:K621 yrk. 1–2 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om äganderätten m.m.

8. Normgivning m.m.

Propositionen

1989/90:100, bilaga 2, yrk. 2, avsnitten 2.2, 2.4, 2.5, 3.5 — Utveckling av offentlig sektor

Motionerna

1989/90:K206 yrk. 7, 8, 15, 16 av Carl Bildt m.fl. (m) om fördjupad demokrati och ökad rättssäkerhet

1989/90:K211 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m.fl. (c) om Europakonventionen och rätten till domstolsprövning av förvaltningsbeslut i Sverige

1989/90:K213 yrk. 1 av Carl Bildt m.fl. (m) om näringsfriheten

1989/90:K214 yrk. 1 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om lagrådet

1989/90:K215 yrk. 8 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om folkstyret

1989/90:KU39

1989/90:K227 av Bengt Harding Olson (fp) om rättsekonomisk kostnads-/intäktsanalys

1989/90:K228 av Oskar Lindkvist och Stig Gustafsson (s) om ramlagstiftning

1989/90:K230 yrk. 2 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m.fl. (c) om utredning om grundlagsändringar

1989/90:K231 av Carl Frick m.fl. (mp) om lagstiftning på grundval av internationella konventioner

1989/90:K232 av Carl Frick (mp) om lagstiftning på grundval av internationella konventioner

1989/90:K235 yrk. 2 av Hugo Andersson (c) om riksdagens arbete

1989/90:K246 yrk. 1–2 av Carl Frick (mp) om svensk originaltext i konventioner, m.m.

1989/90:K249 av Kent Lundgren (mp) om ett medmänsklighetsombud

1989/90:K250 av Kent Lundgren och Hans Nyhage (mp,m) om ersättning på grund av oförutsedda effekter i lagstiftningen

1989/90:K417 av Lars Sundin (fp) om datamediets användning för tillhandahållande av lagar och andra författningar

1989/90:K502 av Knut Wachtmeister (m) om styrelsevalen inom den offentliga sektorn

1989/90:K805 av Helge Hagberg och Lars Svensson (s) om ökad medborgerlig information

1989/90:K810 av Lola Björkqvist och Ingrid Ronne-Björkqvist (fp) om information om grundlagarna

1989/90:K814 yrk. 1–2 av Lars Werner m.fl. (vpk) om funktionshindrades möjligheter till demokrati och inflytande

9. Riksdagsfrågor

1988/89:K329 av Lars Werner m.fl. (vpk) om JO-delegationens sammansättning

1989/90:K305 av Sigge Godin (fp) om Sandö U-centrum

1989/90:K310 av Arne Mellqvist och Leo Persson (s) om införande av 020-nummer

1989/90:K312 av Lars Gustafsson m.fl. (s,m,fp,c,vpk,mp) om biografier över riksdagsledamöter från enkammarriksdagen

1989/90:K313 av Margitta Edgren och Jan-Erik Wikström (fp) om tjänst som språkvårdare i riksdagen

1989/90:K314 av Birgit Henriksson och Karin Falkmer (m) om grupplivförsäkringar för riksdagens ledamöter och dess personal

1989/90:KU39

1989/90:K315 av Evert Svensson (s) om ökad service till riksdagsledamöterna

1989/90:K316 av Bo Hammar och Margó Ingvardsson (vpk) om polis-ingripande i riksdagens lokaler

1989/90:K317 yrk. 1–2 av Ingela Mårtensson (fp) om pappersflödet i riksdagen

1989/90:K318 av Karl-Göran Biörsmark (fp) om en s.k. 020-linje till riksdagen

1989/90:K319 av Lennart Brunander (c) om prenumeration på delar av riksdagstrycket

1989/90:K322 av Görel Bohlin (m) om Sveriges flagga i plenisalen

1989/90:K324 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) om hyllning av Raoul Wallenbergs insatser

1989/90:K329 av Erik Holmkvist (m) om 020-nummer för riksdagens växel

10. Kyrkliga frågor

1989/90:K237 yrk. 1–2 av Ulla Tillander och Stina Eliasson (c) om regeringsformen och folkkyrkorna

1989/90:K601 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om kyrka—stat

1989/90:K603 yrk. 1–2 av Birgit Friggebo m.fl. (fp) om ändring av religionsfrihetslagen m.m.

1989/90:K604 yrk. 1–2 av Bengt Silfverstrand m.fl. (s) om medlemskapet i svenska kyrkan

1989/90:K606 yrk. 1–2 av Olof Johansson m.fl. (c) om kyrka—stat

1989/90:K610 av Jan-Erik Wikström och Ylva Annerstedt (fp) om biskoparnas ställning i kyrkomötet

1989/90:K613 av Hugo Hegeland (m) om titulära biskopssäten

1989/90:K620 av Anders Svärd (c) om tillsättningen av biskopar

1989/90:K623 av Bengt Kindbom m.fl. (c) om kyrkofonden

1989/90:K626 av Ingela Mårtensson m.fl. (fp) om medlemskapet i svenska kyrkan

1989/90:K631 av Lars Ahlmark m.fl. (m) om regeringens rätt att utse biskopar

1989/90:K635 yrk. 1–2 av Hans Leghammar m.fl. (mp) om kyrkofrågor

1989/90:K638 yrk. 1–2 av Göran Åstrand m.fl. (m) om svenska kyrkan

1989/90:KU39

11. Yttrandefrihets- och sekretessfrågor

1989/90:K205 yrk. 1 av Bo Lundgren m.fl. (m) om förbudet mot retroaktiv skattelagstiftning, m.m.

1989/90:K244 av Per Gahrton m.fl. (mp) om registreringen hos SÄPO

1989/90:K402 av Ingbritt Irhammar och Kjell Ericsson (c) om skärpt sekretess rörande vapenregister

1989/90:K404 av Charlotte Cederschiöld (m) om offentlighetsprincipen

1989/90:K405 av Lars Werner m.fl. (vpk) om sekretessen vid asylutredningar

1989/90:K406 av Torsten Karlsson (s) om ändring av sekretesslagen

1989/90:K407 av Bo Hammar och Berith Eriksson (vpk) om stärkt skydd för brevhemlighet hos massmedier

1989/90:K409 av Ingrid Hasselström Nyvall (fp) om bestämmelserna om anmälan till hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

1989/90:K410 yrk. 7 av Birgit Friggebo m.fl. (fp) om datapolitik

1989/90:K413 av Ingrid Sundberg (m) ändring av sekretesslagen

1989/90:K418 av Ulla Tillander m.fl. (c) om ändring av tryckfrihetsförordningen beträffande barnpornografi

1989/90:K422 av Björn Samuelson (vpk) om ändring i sekretesslagen beträffande uppgifter om faderskap

1989/90:K426 av Ann-Cathrine Haglund och Birgitta Rydle (m) om sekretesskyddet för förföljda kvinnor

1989/90:K427 av Barbro Westerholm m.fl. (fp) om sekretesslagen

1989/90:K431 av Elisabeth Fleetwood och Karin Falkmer (m) om sekretesskydd för uppgifter i polisens vapenregister

1989/90:K434 yrk. 2–6 av Anders Björck m.fl. (m) om personlig integritet i datasamhället

12. Datafrågor

1989/90:K403 yrk. 1–3 av Bengt Kindbom m.fl. (c) om datapolitiska frågor

1989/90:K410 yrk. 1–6 av Birgit Friggebo m.fl. (fp) om datapolitik

1989/90:K416 av Roland Larsson m.fl. (c) om avidentifiering av "årskurs-9-registret"

1989/90:K421 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö (c) om ändring av datalagen för att skydda informationsfriheten

1989/90:K430 av Maria Leissner (fp) om främlingsfientliga organisationers register

1989/90:KU39

1989/90:K434 yrk. 1, 7–12 av Anders Björck m.fl. (m) om personlig integritet i datasamhället

1989/90:K811 av Margareta Winberg m.fl. (s) om datoriserade tidnings-sidor för synskadade

13. Radio- och TV-frågor

1989/90:K401 yrk. 1–7 av Carl Bildt m.fl. (m) om en fri radio och TV

1989/90:K408 av Lars Ahlström (m) om etersänd lokal-TV

1989/90:K411 av Carl Bildt m.fl. (m) om betydelsen av fria media

1989/90:K412 av Ulla Berg m.fl. (s) om kommunikationsteknik inom hemtjänsten

1989/90:K414 yrk. 1–4 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) om radio och TV

1989/90:K419 av Carl G Nilsson och Hans Dau (m) om jaktradio

1989/90:K420 av Olof Johansson m.fl. (c) om vissa finansierings- och etableringsfrågor på TV-området

1989/90:K423 yrk. 1–2 av Ylva Annerstedt m.fl. (fp,c,vpk) om Södertälje som försöksort för etersänd lokal-TV

1989/90:K425 av Kjell-Arne Welin m.fl. (fp) om reklam i lokalradion

1989/90:K428 av Lars Ahlmark och Ingrid Sundberg (m) om rätt att i efterhand ta del av Sveriges Radios program

1989/90:K429 yrk. 1–5 av Håkan Hansson m.fl. (c) om en tredje fristående reklamfinansierad TV-kanal, m.m.

1989/90:K432 av Anders Björck (m) om Radio Nord-lagen

1989/90:K433 av Rune Evensson (s) om etersänd lokal-TV

1989/90:K435 av Jan Hyttring m.fl. (c) om kabel-TV-lagstiftningen

1989/90:K436 yrk. 1–13 av Kaj Nilsson och Carl Frick (mp) om satellit- och kabel-TV, m.m.

1989/90:K437 av Per Westerberg m.fl. (m) om förbudet mot reklam i Kabel-TV.

Talmanskonferensen har uttalat att den inte har någon erinran mot att betänkanterna under punkterna 1–6 avlämnas före november månads utgång och att övriga betänkanterna avlämnas efter utgången av oktober månad 1990.

Utskottet hemställer

att riksdagen beslutar dels uppskjuta behandlingen av här angivna ärenden till 1990/91 års riksmöte, dels medge att vissa betänkanden i enlighet med vad utskottet angivit får avlämnas efter utgången av oktober 1990.

Stockholm den 17 maj 1990

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Olle Svensson (s), Anders Björck (m), Catarina Rönnung (s), Kurt Ove Johansson (s), Birgit Friggebo (fp), Bertil Fiskesjö (c), Sture Thun (s), Hans Nyhage (m), Sören Lekberg (s), Anita Modin (s), Torgny Larsson (s)*, Elisabeth Fleetwood (m)*, Ylva Annerstedt (fp), Bengt Kindbom (c), Bo Hammar (vpk), Hans Leghammar (mp) och Ulla Pettersson (s)*.

*Ej närvarande vid justeringen

